

nekdaj premožni gospodarji, kateri pa so po slabih letinah, pomanjkanji klaje, živinskih boleznih, izplačevanji dedšin svojim sodednikom (soerbom), prepisnih štibrah, ktere so mogli berž odrajtati, in po več družih nadlogah v velike zadrege prišli, iz katerih se rešiti ne morejo, ker si ne morejo po lahki poti in z majhnim činžem, kakor nekdanj, potrebnega dnarja (kapitala) izposoditi.

Če se je vsa špekulacija naših dnarničarjev dandanašnji obernila na barantijo z akcijami in drugim papirjem in vse le sili na borso, ni čuda, da so se kapitali, ki so nekdanj bili kmetijstvu na pomoč, odtegnili sedaj kmetijstvu. Ali je pa po tem takem pravično, da bi se ravno zdaj, ko je kmetijstvo tako dnarne pomoči zapušeno, terjale od njega večje davšine?

Dajte kmetijstvu dober kup dnarja, napravite pravnih hipotekarnic, ne pa takih, kakor je národna banka, ktera kmetu nič ne posodi, grajšakom pa le za tako visoke činže, da bi iz nje le tadaj na posodo jemati mogli, ako bi jim njih zemljiša velike dohodke donašale. Poslednjič pa pustite kmetijam potrebni čas, da se sčasoma opomorejo in izmotajo iz mnogih zadreg poslednjih let.

Ako se vse to zgodi, tudi pri nas povišanje davkov ne bo strašilo več, kakor je zdaj, dokler je nadlog na vse strani, in beraška palica brez lastnega zadolženja čaka marsikterega poštenega kmeta.

Če „Kleine Kapitalist“ nazadnje primerja posestnika zemljiš s posestnikom hiš, je taka primera popolnoma napačna, ker hišnik od hiše, ki mu gotov činž donša, plačuje svoj davek, posestnik zemljiš pa mora svoj davek odrajtati, čeravno še ne vé, koliko čistega dohodka mu bo nesla zemlja njegova“.

Dajte sadju dozoreti.

Poznati, kdaj je to ali uno sadje zrelo, ni tako lahko, kakor marsikdo misli.

Zrelost je pa dvojna: na drevesu in v hramu ali medilnici. Drevesna zrelost je, kader je sadje z drevesa za jesti že dobro, hramna pa, ako se zgodi še le potem, ko je nekoliko časa obležalo, kakor na priliko zimске jabelka in hruške.

Nektero sadje je tako, da se mora z drevja nekoliko časa poprej pobrati, preden popolnoma dozori, da svojo prijetno slast obderži, kakor, postavimo, marelice. Če marelice na drevesu popolnoma dozori, so močnate in puste; tudi se take prezrele marelice ne dajo lahko kam dalje poslati. Ravno taka je skoraj tudi z breskvami, akoravno ni napačno, da te na drevesu za povžitek dozori.

Med zgodnjimi hruškami jih je tudi veliko, ki naj se kakih osem dni oberajo ali otresejo, preden so popolnoma zrele, da dobre in prijetnega okusa ostanejo; zgodnje jabelka so pa, če na drevesu dozore, najboljše; kdor jih pa za prodaj ima, jih mora ene dni pred obrati, preden so do dobrega zrele.

Češplje in češnje se morajo na drevesu toliko časa pustiti, da popolnoma dozori, sicer nimajo prave slasti in dostikrat niso še za vžitek veliko prida.

Jesensko in zimsko sadje dozori pa še le čez nekoliko tednov na kupu, ko se je že nekoliko časa medilo; nekatere plemene dozore še le komaj tje proti veliki noči.

Proti koncu mesca kimovca se sploh pri nas vse iz vertov spravlja, in sadje trese ali pa obero, čeravno ni popolnoma zrelo.

Pri tem delu bi mogel sadjorejec saj tudi nekoliko na vreme paziti. Dostikrat je vreme mesca oktobra (kozoperska) prav lepo in gorko; toraj bi bilo prav, da bi se nektero sadje delj časa na drevju pustilo, kakor na priliko: kosmači, pozne ozimice, hruške za kuho, in z eno besedo, tako sadje sploh, ki rado zvene, da bi na drevesu bolj pozorelo in v medilnici tako naglo gnjiti ne začelo. Kolikor

pozneje je spomlad nastopila in kolikor hladneje je poletje bilo, toliko boljše bi za pozno sadje bilo, če bi se blizo do vseh Svetih na drevju pustilo. Tako pozno sadje se sme tudi brez vse skerbi in strahú, da bi ga tatje obrali, delj časa na drevju pustiti, ker tako sadje koj z drevesa je ne-uzitno, in tatovom se po njem sline tako ne cedijo, da bi ga šli krast.

Veliko je taci sadjorejcov, ki mislijo, da sadje za sušilo ne potrebuje, da bi popolnoma zrelo bilo, češ, da ga kupci ne bodo poznali, ali je bilo popolnoma zrelo obrano ali ne. Toda, kdor tako misli, sam sebe goljufa. Okus bo kupcu kmali oznanil, ali so bile češplje zrele ofresene ali pa še nekoliko zelene, in marsikter sam sebe najbolj opehari, če nezrelo sadje za prodaj suši; zakaj če bi bil zrele češplje sušil, bi bil za cent zrelih še enkrat toliko skupil, kakor za kisle in nezrele, za ktere dostikrat noben človek ne mara.

Gospodarske skušnje.

(Krompir obvarovati gnjilobe). V 42. listu ste nas podučili, kako krompir gnjilobe obvarovati. Naj še jez eno pomoč v tej stvari po večletni skušnji povem, ki se je pri mojem očetu vselej dobro poterdila. Poskerbeli so namreč vsako leto, da se je krompir suh v klet (kelder) pospravil, in ga dali, kolikor ga je bilo treba za seme prihodnje leto, kakor vi učite, na celó majhne kupe na suh pesek nasuti, da se krompir krompirja ni dotaknil, in da ga je pepél popolnoma pokrila. Povem vam, da v vigredi (spomladi) med sto nista dva pokvarjena bila. Tako se v pepélu tudi kostanj delj časa dobro ohrani. Fr. V.

(Kopitne mazila). Mazilo za kerhke kopita: Vzemi 2 lota rumenega voska, 4 lote loja, 6 lotov pa ribje masti; raztopi vse skupaj na žerjavici in maži s tem mazilom pridno konjske kopita. Če hočeš černo mazilo imeti, prideni mu nekoliko saj, pa nikdar toliko, da bi bilo mazilo gosto kakor navadni kolomaz. — Mazilo za mehke ali tako imenovane vodene kopita: Vzemi rumenega voska in terpentina (smole), vsacega 2 lota; stôpi na žerjavici; prideni svinjske masti in lanénega olja, vsacega po 4 lote, in pomaži s tem mazilom celo kopito, posebno pa tudi kožo nad kopitom (kopitno krono). — Mazilo za konje, kateri morajo pogostoma po vodi in močirji bresti: Vzemi 8 lotov smolnjaka, s katerim se kola mažejo, in pa 24 lotov svinjske masti, zmešaj vse skupaj in maži s tem mazilom vsaki dan pridno konjske kopita.

(Pomoč zoper miši na polji). „Novice“ so že enkrat priporočale, da ni skor bolje reči zoper poljske miši kakor sta pšenica in ječmen v močnem lugu iz hrastovih derv tako dolgo namakana, da se začneta napenjati; nekoliko tako namočenih pa potem spet posušeni zern se verže v luknje, ki so jih miši ravno kar na polji napravile. Sedaj moremo spet povedati, da se je to letošnje poletje, čeravno ni bilo veliko miš, spet kaj dobro poterdilo v več krajih Českega, kjer so kmetovavci tako pšenico ali tak ječmen skušali. — Ker je ta pomoč dober kup, se lahko opravi in ni nobeni drugi živini škodljiva, jo iznova priporočamo našim kmetovavcom.

„Preuss. landw. Industrieblatt.“

Od vsega kaj, kar človek je in pije.

II. Različnost živeža v obče.

(Dalje).

Kaj pa, ako bi kter živež tak bil, da more človeku sam življenje ohraniti in ako bi tak živež razkrojili v njegove obstojne dele, ali bi ne dobili po tem prave mere za razdelitev človeškega živeža sploh?

In glejte! tak živež, ki je človeku sam zadosti za življenje, če bi tudi družega nič ne vžil, imamo, — imamo